Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PAOLA MENGOZZIJA,
predstavljeni 7. decembra 2016 [1]

Združeni zadevi C-376/15 P in C-377/15 P

Changshu City Standard Parts Factory,
Ningbo Jinding Fastener Co. Ltd
proti

Svetu Evropske unije

„Pritožba — Damping — Uredba (ES) št. 1225/2009 — Člen 2, odstavki 7(a), 10 in 11 — Protidampinški sporazum — Člena 2.4 in 2.4.2 — Izvedbena uredba (EU) št. 924/2012 — Uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske — Zadevni izdelek — Izključitev nekaterih izvoznih transakcij iz izračuna stopnje dampinga — Poštena primerjava med izvozno ceno in normalno vrednostjo pri uvozu iz države brez tržnega gospodarstva — Zavrnitev izvedbe nekaterih prilagoditev — Obveznost obrazložitve“

1. Ali lahko institucije Evropske unije pri ugotavljanju obstoja stopenj dampinga, zlasti v primeru uvoza iz države brez tržnega gospodarstva, iz primerjave med normalno vrednostjo in izvozno ceno izključijo nekatere izvozne transakcije, povezane z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka? Kakšen je obseg zahteve po izvajanju prilagoditev v okviru obveznosti izvajanja poštene primerjave med normalno vrednostjo in izvozno ceno, če je bila normalna vrednost določena z metodo primerljive države?

2. To sta v bistvu glavni vprašanji, ki se postavljata v teh združenih zadevah v zvezi s pritožbama, ki sta ju skupaj vložili kitajski družbi Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener Co. Ltd. Ti družbi s pritožbama predlagata razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 29. aprila 2015, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet (v nadaljevanju: izpodbijana sodba) [2], s katero je to zavrnilo njuni tožbi za razglasitev ničnosti Izvedbene uredbe Sveta (EU) št. 924/2012 z dne 4. oktobra 2012 (v nadaljevanju: sporna uredba) [3].

3. Sodišče bo v teh zadevah moralo zagotoviti tehtna pojasnila glede obsega obveznosti Evropske komisije in Sveta Evropske unije (v nadaljevanju: skupaj: instituciji) pri ugotavljanju obstoja stopnje dampinga, zlasti v primeru uvoza iz države brez tržnega gospodarstva.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — T-558/12 in T-559/12, EU:T:2015:237.

3 — Uredba o spremembi Uredbe (ES) št. 91/2009 (UL 2012, L 275, str. 1).

I – **Pravni okvir**

A – *Pravo STO*

4. Člen 2 Sporazuma o izvajanju člena VI Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994 (GATT) (v nadaljevanju: protidampinški sporazum)[4], naslovljen „Ugotavljanje dampinga“, določa:

„2.4 Treba je opraviti pravično primerjavo med izvozno ceno in normalno vrednostjo. Ta primerjava se mora opraviti na enaki trgovinski ravni, običajno na ravni franko tovarna, in v zvezi s prodajo, do katere je prišlo ob kolikor možno približno istem času. V vsakem primeru je treba ustrezno upoštevati, odvisno od pomena, razlike, ki vplivajo na primerljivost cen, vključno z razlikami v okoliščinah in prodajnih pogojih, davkih, ravneh trgovine, količinah, fizičnih značilnostih in katerih koli razlikah, za katere se izkaže, da vplivajo na primerljivost cen […] Oblasti sporočijo določenim udeležencem, kateri podatki so potrebni, da se zagotovi pravična primerjava, in ne smejo povzročati nerazumnega dokaznega bremena za te udeležence. […]

2.4.2 Pod pogoji določb, ki urejajo pravično primerjavo v odstavku 4, se obstoj d[a]mpinga v fazi preiskave običajno ugotovi na podlagi primerjave ponderiranega povprečja normalne vrednosti s ponderiranim povprečjem cen vseh primerljivih izvoznih transakcij ali s primerjavo normalne vrednosti in izvoznih cen od primera do primera […]“

B – *Pravo Unije*

5. Člen 2 Uredbe (ES) št. 1225/2009 (v nadaljevanju: osnovna uredba),[5] naslovljen „Določitev dampinga“, določa:

„[…]

C. Primerjava

10. Izvede se poštena primerjava med izvozno ceno in normalno vrednostjo. Ta primerjava se izvede na isti trgovinski ravni in glede na prodajo, opravljeno v kolikor je mogoče istem času, pri čemer se upoštevajo druge razlike, ki vplivajo na primerljivost cen. Kadar normalna vrednost in izvozna cena […] ne temeljita na taki primerljivi osnovi, se [v vsakem posameznem primeru] v obliki prilagoditev […] ustrezno upoštevajo […] razlike v dejavnikih, za katere se ugotovi in dokaže, da vplivajo na cene in s tem na primerljivost cen. […]

D. Stopnja dampinga

11. Ob upoštevanju zadevnih določb, ki urejajo pošteno primerjavo, se obstoj stopenj d[a]mpinga v teku obdobja preiskave običajno ugotavlja na osnovi primerjave tehtanega [ponderiranega] povprečja normalne vrednosti s tehtanim [ponderiranim] povprečjem cen vseh izvoznih transakcij pri izvozu v [Unijo] ali pa s primerjavo posameznih normalnih vrednosti in posameznih izvoznih cen pri izvozu v [Unijo] od transakcije do transakcije. Vendar pa se normalna vrednost, ugotovljena na osnovi

4 — Svet je s Sklepom 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL 1994, L 336, str. 1), odobril Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO), podpisan 15. aprila 1994 v Marakešu, ter sporazume v prilogah od 1 do 3 k temu sporazumu, med katerimi je tudi protidampinški sporazum.

5 — Uredba Sveta z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL 2009, L 343, str. 51, in popravek v UL 2010, L 7, str. 22), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 1168/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 (UL 2012, L 344, str. 1).

tehtanega [ponderiranega] povprečja, lahko primerja s cenami vseh posameznih izvoznih transakcij v [Unijo], če obstaja vzorec izvoznih cen, ki se znatno razlikuje od kupca do kupca, po regijah ali časovnih obdobjih, in če metode, navedene v prvem stavku tega odstavka, ne bi pokazale celotnega obsega dampinga, ki se izvaja. […]“

II – **Dejansko stanje v sporih in sporna uredba**

6. Dejansko stanje v sporih je podrobno predstavljeno v točkah od 1 do 16 izpodbijane sodbe. Za potrebe tega postopka je dovolj spomniti, da je Svet z Uredbo št. 91/2009[6] uvedel protidampinško dajatev na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Kitajske.

7. Organ STO za reševanje sporov (DSB) je 28. julija 2011 sprejel poročilo pritožbenega organa in poročilo strokovne skupine, kakor je bilo spremenjeno s poročilom pritožbenega organa v sporu „Evropske skupnosti – Dokončni protidampinški ukrepi za nekatere pritrdilne elemente iz železa ali jekla iz Kitajske“.[7] V teh poročilih je bilo ugotovljeno, da je Unija kršila več določb prava STO.

8. Komisija je, da bi opredelila, kako je treba spremeniti Uredbo št. 91/2009 zaradi uskladitve s priporočili DSB, začela pregled protidampinških ukrepov, uvedenih z navedeno uredbo.[8]

9. Na podlagi tega pregleda, ki je bil opravljen v skladu z Uredbo (ES) št. 1515/2001,[9] je Svet 4. oktobra 2012 sprejel sporno uredbo.

10. Prvič, Svet je v sporni uredbi navedel, da poročili DSB nista vplivali na ugotovitve iz Uredbe št. 91/2009 glede zadevnega in podobnega izdelka.[10]

11. Dalje, Svet je opozoril, da je bilo treba v skladu s členom 2(7)(a) osnovne uredbe normalno vrednost za proizvajalce izvoznike, kakršna sta pritožnici, ki jim tržnogospodarska obravnava (TGO) ni bila odobrena, določiti na podlagi cen ali računsko določene vrednosti v primerljivi državi. V obravnavani zadevi se je za primerno tretjo državo s tržnim gospodarstvom štela Indija. Normalna vrednost je bila tako določena na podlagi cen zadevnega izdelka, ki ga je na domačem trgu prodajal indijski proizvajalec, ki je sodeloval v preiskavi.[11]

12. Svet je nato zavrnil zahteve za prilagoditev, ki sta jih v skladu s členom 2(10) osnovne uredbe vložili zlasti pritožnici zaradi razlik v proizvodnih stroških ter v učinkovitosti in produktivnosti.[12] V zvezi s tem je navedel, da stranki nista predložili dokazov, iz katerih bi bilo razvidno, da je zaradi razlik v stroških prišlo do razlik v cenah. Opozoril je, da se v preiskavah, ki zadevajo države brez tržnega gospodarstva, kot je Kitajska, uporabi tretja država s tržnim gospodarstvom, da bi se preprečilo upoštevanje cen in stroškov, ki niso običajen rezultat tržnih sil. Ker nobenemu od kitajskih proizvajalcev izvoznikov v prvotni preiskavi ni bila odobrena TGO, njihove strukture stroškov ni bilo

6 — Uredba Sveta (ES) št. 91/2009 z dne 26. januarja 2009 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL 2009, L 29, str. 1).

7 — Poročilo pritožbenega organa z dne 15. julija 2011, AB-2011-2, WT/DS397/AB/R.

8 — Obvestilo Komisije z dne 6. marca 2012 o veljavnih protidampinških ukrepih za uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, v skladu s priporočili in sklepi, ki jih je sprejel Organ Svetovne trgovinske organizacije za reševanje sporov dne 28. julija 2011 v ES – spor v zvezi s pritrdilnimi elementi (DS397) (UL 2011, C 66, str. 29).

9 — Uredba Sveta (ES) št. 1515/2001 z dne 23. julija 2001 o ukrepih, ki jih Skupnost lahko uvede na podlagi poročila, ki ga sprejme Organ STO za reševanje sporov v zvezi s protidampinškimi in protisubvencijskimi zadevami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 38, str. 50). Ta uredba je bila nadomeščena in razveljavljena z Uredbo št. 2015/476 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o ukrepih, ki jih Unija lahko uvede na podlagi poročila, ki ga sprejme Organ STO za reševanje sporov v zvezi s protidampinškimi in protisubvencijskimi zadevami (UL 2015, L 83, str. 6).

10 — Glej uvodno izjavo 6 sporne uredbe, ki vsebuje sklic na uvodne izjave od 40 do 57 Uredbe št. 91/2009.

11 — Uvodni izjavi 29 in 31 sporne uredbe ter točka 41 izpodbijane sodbe.

12 — Uvodni izjavi 41 in 103 sporne uredbe.

mogoče obravnavati, kot da odraža tržne vrednosti, ki se lahko uporabijo kot podlaga za prilagoditve, zlasti glede dostopa do surovin. Poleg tega je indijski proizvajalec konkuriral številnim drugim proizvajalcem na indijskem domačem trgu, tako da so njegove cene v celoti odražale stanje na domačem trgu. Svet je zato zahteve za prilagoditev zavrnil.

13. Instituciji sta se odločili, da bosta stopnje dampinga v skladu s členom 2(11) osnovne uredbe ugotavljali s primerjavo med ponderiranim povprečjem normalne vrednosti in ponderiranim povprečjem cen izvoznih transakcij pri izvozu v Unijo (v nadaljevanju: prva simetrična metoda). [13]

14. Vendar se je v fazi primerjave izkazalo, da indijski proizvajalec ne proizvaja in ne prodaja vseh vrst zadevnega izdelka, ki jih izvažajo kitajski proizvajalci izvozniki. [14]

15. V teh okoliščinah sta instituciji primerjali izvozne cene in normalno vrednost samo za tiste vrste zadevnega izdelka, ki so jih izvažali kitajski proizvajalci izvozniki ter za katere je indijski proizvajalec proizvajal in prodajal ujemajočo se vrsto izdelka. Izvozne transakcije, povezane s tistimi vrstami zadevnega izdelka, za katere ni bilo ujemajoče se domače prodaje indijskega proizvajalca, so bile izključene iz izračuna stopnje dampinga. [15] Tako določen znesek dampinga pa je bil nato vseeno posplošen na vse vrste zadevnega izdelka. [16]

16. Instituciji sta menili, da je to najzanesljivejša metoda za določitev stopnje dampinga, saj bi „poskus primerjave vseh drugih izvoženih vrst z zelo primerljivimi vrstami indijskega proizvajalca […] privedel do nepravilnih ugotovitev“. [17] Menili sta tudi, da so izvozne transakcije, ki so bile uporabljene za izračun dampinga, reprezentativne za vse vrste zadevnega izdelka, ki so jih izvažali kitajski proizvajalci izvozniki. [18]

17. Na koncu je treba navesti, da se je protidampinška dajatev, določena z Uredbo št. 91/2009, za družbo Changshu City Standard Parts Factory s sporno uredbo zmanjšala na 38,3 %, za družbo Ningbo Jinding Fastener pa se je ohranila določena dajatev 64,3 %. [19]

18. DSB je 12. februarja 2016 sprejel poročilo pritožbenega organa in poročilo strokovne skupine, kakor je bilo spremenjeno s poročilom pritožbenega organa v sporu „Evropske skupnosti – Dokončni protidampinški ukrepi za nekatere pritrdilne elemente iz železa ali jekla iz Kitajske – Sklicevanje Kitajske na člen 21.5 dogovora o reševanju sporov“. [20] V teh poročilih je bilo ugotovljeno, da Unija s sporno uredbo še naprej krši nekatere določbe prava STO. V njih se izpodbijajo zlasti deli sporne uredbe v zvezi z zahtevami za prilagoditev, ki so jih vložile nekatere zadevne strani, pa tudi to, da so bile iz izračuna stopnje dampinga izključene transakcije, povezane s tistimi vrstami zadevnega izdelka, ki so jih izvažali kitajski proizvajalci izvozniki in za katere navedeni indijski proizvajalec ni proizvajal in prodajal nobene ujemajoče se vrste izdelkov.

13 — Uvodna izjava 105 sporne uredbe.

14 — Glej točko 42 izpodbijane sodbe.

15 — Uvodne izjave 82, 102 in 109 sporne uredbe ter točke 43, 44 in 60 izpodbijane sodbe.

16 — Glej točko 60 izpodbijane sodbe.

17 — Uvodna izjava 109 sporne uredbe.

18 — Uvodna izjava 109 sporne uredbe.

19 — Glej člen 1 sporne uredbe. Te protidampinške dajatve so bile nato ohranjene v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2015/519 z dne 26. marca 2015 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, kakor je bila razširjena na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla iz Malezije, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelki s poreklom iz Malezije ali ne, po pregledu zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) Uredbe (ES) št. 1225/2009 (UL 2015, L 82, str. 78).

20 — Poročilo pritožbenega organa z dne 18. januarja 2016, AB-2015-7, WT/DS397/AB/RW.

19. Komisija je 26. februarja 2016 sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2016/278.[21] V tej uredbi, sprejeti v skladu z Uredbo 2015/476,[22] je Komisija na podlagi poročil DSB, navedenih v prejšnji točki, razveljavila protidampinške dajatve, uvedene z Uredbo št. 91/2009 in spremenjene s sporno uredbo.

III – **Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba**

20. Pritožnici sta s tožbama, vloženima 24. decembra 2012 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča, predlagali razglasitev ničnosti sporne uredbe. V utemeljitev tožb pred Splošnim sodiščem sta navedli dva tožbena razloga.

21. Prvi tožbeni razlog se je nanašal na kršitev člena 2, odstavki 7(a), 8, 9 in 11, ter člena 9(5) osnovne uredbe, načela prepovedi diskriminacije in člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma. Pritožnici sta v okviru tega tožbenega razloga institucijama očitali, da sta iz izračuna stopnje dampinga izključili transakcije, povezane s tistimi vrstami zadevnega izdelka, ki so jih izvažali kitajski proizvajalci izvozniki in za katere zadevni indijski proizvajalec ni proizvajal in prodajal nobene ujemajoče se vrste izdelka.

22. Drugi tožbeni razlog se je nanašal na kršitev člena 2(10) osnovne uredbe in člena 2.4 protidampinškega sporazuma, pa tudi na kršitev člena 296 PDEU. Zadeval je zavrnitev zahtev za prilagoditev, ki sta jih vložili pritožnici.

23. Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo zavrnilo oba tožbena razloga pritožnic in tožbi v celoti.

IV – **Predlogi strank in postopek pred Sodiščem**

24. Pritožnici Sodišču predlagata, naj:

— razveljavi izpodbijano sodbo;

— ugodi predlogom, podanim v okviru tožbe, ki sta jo vložili pri Splošnem sodišču, in sporno uredbo razglasi za nično v delu, ki ju zadeva, in

— Svetu naloži plačilo stroškov, ki sta jih priglasili v okviru postopka pred Splošnim sodiščem in Sodiščem, intervenientkama pa, naj nosita svoje stroške.

25. Svet predlaga, naj se pritožbi zavrneta, pritožnicama pa naj se naloži plačilo stroškov v zvezi s pritožbenim postopkom in postopkom pred Splošnim sodiščem.

26. Komisija Sodišču predlaga, naj pritožbi zavrže kot nedopustni; podredno pa predlaga, naj ju zavrne kot neutemeljeni in pritožnicama naloži plačilo stroškov.

27. Z odločbo predsednika Sodišča z dne 22. septembra 2015 sta bili zadevi C-376/15 P in C-377/15 P združeni za pisni in ustni postopek ter izdajo sodbe.

21 — Uredba o razveljavitvi dokončne protidampinške dajatve, uvedene na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, kakor je bila razširjena na uvoz nekaterih pritrdilnih elementov iz železa ali jekla, poslanih iz Malezije, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelki s poreklom iz Malezije ali ne (UL 2016, L 52, str. 24).

22 — Glej opombo 9 teh sklepnih predlogov.

V – **Analiza**

28. Pritožnici se v podporo pritožbama sklicujeta na dva pritožbena razloga. Vendar je treba pred analizo teh pritožbenih razlogov obravnavati dve uvodni vprašanji: morebiten obstoj litispendence ter možnost sklicevanja na protidampinški sporazum in sklepe in priporočila DSB v obravnavani zadevi.

A – *Ugovor litispendence*

29. Komisija uveljavlja ugovor litispendence. Trdi, da sta pritožbi v zadevnih združenih zadevah enaki. Šlo naj bi namreč za iste stranke in iste izpodbijane akte, izpodbijano sodbo, isti pa naj bi bili tudi pritožbeni razlogi in trditve pritožnic.

30. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu s sodno prakso Sodišča tožbo, vloženo po drugi tožbi, v kateri si nasproti stojijo iste stranke, ki temelji na istih tožbenih razlogih in s katero se predlaga razveljavitev istega pravnega akta, zavreči kot nedopustno zaradi litispendence.[23]

31. V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da si v pritožbah, ki sta ju pritožnici v obeh zadevnih zadevah vložili skupaj, nasproti stojijo povsem iste stranke. Pritožbi imata tudi isti cilj, saj se z obema predlaga razveljavitev izpodbijane sodbe. Nazadnje, pritožbi sta enaki in se sklicujeta na povsem ista pritožbena razloga. V teh okoliščinah je treba pritožbo v zadevi C-377/15 P, ki je bil vložena pozneje, zavreči kot nedopustno zaradi litispendence.

B – *Možnost sklicevanja na protidampinški sporazum ter sklepe in priporočila DSB*

32. Stranke se v svojih trditvah sklicujejo na nekatere določbe protidampinškega sporazuma ter na več sklepov in priporočil DSB. V izpodbijani sodbi se je Splošno sodišče pri presoji zakonitosti sporne uredbe sklicevalo, prvič, na člena 2.4 in 2.4.2 protidampinškega sporazuma in, drugič, za zavrnitev njegove upoštevnosti še na poročilo pritožbenega organa STO.[24] Poleg tega je DSB, kot izhaja iz točke 18 teh sklepnih predlogov, februarja 2016, po izreku izpodbijane sodbe, sprejel dve poročili, katerih sklepne ugotovitve se nanašajo neposredno na sporno uredbo. Stranke so o teh poročilih razpravljale na obravnavi pred Sodiščem.

33. V teh okoliščinah je treba uvodoma opredeliti, ali in koliko se je mogoče v tej zadevi opreti na protidampinški sporazum ter sklepe in priporočila DSB, na katere so se pogosto sklicevale stranke.

34. Glede, prvič, protidampinškega sporazuma je treba spomniti, da je iz ustaljene sodne prakse Sodišča razvidno, da sporazumi STO glede na svojo naravo in sistematiko načeloma niso del pravil, na podlagi katerih je mogoče nadzirati zakonitost aktov institucij Unije. Vendar je Sodišče v dveh primerih izjemoma priznalo, da sodišče Unije po potrebi opravi nadzor zakonitosti akta Unije in aktov, sprejetih za njegovo uporabo, glede na sporazume STO.[25] To velja za primer, v katerem je bil namen Unije izvršiti posebno obveznost, ki jo je prevzela v okviru teh sporazumov (t. i. izjema „Nakajima“[26]), in za primer, v katerem zadevni pravni akt Unije izrecno napotuje na posamične določbe teh sporazumov (t. i. izjema „Fediol“[27]).

23 — Sodba z dne 9. junija 2011, Diputación Foral de Vizcaya in drugi/Komisija (od C-465/09 P do C-470/09 P, EU:C:2011:372, točka 58 in navedena sodna praksa).

24 — Glej točke od 33 do 40 oziroma od 86 do 90 izpodbijane sodbe.

25 — Sodba z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma (C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točke od 82 do 87 in navedena sodna praksa).

26 — Ta izjema se imenuje po sodbi z dne 7. maja 1991, Nakajima/Svet (C-69/89, EU:C:1991:186).

27 — Ta izjema se imenuje po sodbi z dne 22. junija 1989, Fediol/Komisija (70/87, EU:C:1989:254).

35. V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da je lahko protidampinški sistem STO v posameznem primeru izjema od splošnega načela, v skladu s katerim sodišče Unije ne more opravljati nadzora nad zakonitostjo aktov institucij Unije na podlagi njihove skladnosti s pravili sporazumov STO, če je pravno zadostno dokazano, da je zakonodajalec izrazil namen, da s pravom Unije izvaja posebno obveznost, sprejeto v okviru sporazumov STO. Zato je nujno, da je iz zadevne posebne določbe prava Unije mogoče sklepati, da je njen namen, da se s pravom Unije izvaja posebna obveznost, ki izhaja iz sporazumov STO. [28]

36. V obravnavani zadevi je Sodišče že priznalo, da je Unija s členom 2(11) osnovne uredbe nameravala izvršiti posebne obveznosti iz člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma. [29] Splošno sodišče je torej v točki 34 izpodbijane sodbe upravičeno menilo, da mora sodišče Unije zakonitost sporne uredbe preveriti glede na zadnjenavedeno določbo.

37. Glede člena 2(10) osnovne uredbe, iz okoliščine, da so v prvem stavku te določbe uporabljeni povsem enaki izrazi kot v členu 2.4 protidampinškega sporazuma, jasno izhaja, da je zakonodajalec Unije, vsaj glede obveznosti izvajanja „poštene primerjave“ med izvozno ceno in normalno vrednostjo iz prvega stavka tega člena, z navedeno določbo osnovne uredbe nameraval izvršiti posebne obveznosti iz protidampinškega sporazuma. [30] Iz tega izhaja, da mora Sodišče zakonitost zadevnih aktov Unije preveriti tudi glede na to določbo, pri čemer mora pojmu „poštena primerjava“ dati pomen, kakršnega ima v pravu STO. [31]

38. Drugič, glede sklepov in priporočil DSB je Sodišče menilo, da ni mogoče dopustiti, da se gospodarski subjekt pred sodiščem Unije sklicuje na nezdružljivost enega od aktov Unije s sklepom DSB. V skladu s sodno prakso Sodišča se tako – vsaj razen v primerih, ko je Unija na podlagi teh sklepov in priporočil nameravala prevzeti posebno obveznost – pred sodiščem Unije ni mogoče sklicevati na priporočilo ali sklep DSB, s katerim je ugotovljeno neupoštevanje pravil STO, kot tudi ne na določbe materialnega prava iz sporazumov STO, da bi ugotovili, ali je akt Unije nezdružljiv s tem priporočilom ali sklepom. [32]

39. Vendar primarnost mednarodnih sporazumov, ki jih je sklenila Unija, glede na akte sekundarne zakonodaje Unije narekuje, da se ti razlagajo čim bolj v skladu s temi sporazumi. Sodišče se je tako v podporo svoji razlagi nekaterih določb sporazumov STO že sklicevalo na poročila strokovne skupine ali pritožbenega organa STO. [33]

28 — Glej v zvezi s tem sodbo z dne 16. julija 2015, Komisija/Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, točke od 44 do 46 in navedena sodna praksa).

29 — Glej sodbo z dne 9. januarja 2003, Petrotub in Republica/Svet (C-76/00 P, EU:C:2003:4, točka 56), glede člena 2(11) Uredbe Sveta (ES) št. 384/96 z dne 22. decembra 1995 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 10, str. 45), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 2331/96 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 10, str. 76), katere besedilo ustreza besedilu člena 2(11) osnovne uredbe.

30 — Glej v tem smislu tudi sodbo z dne 8. julija 2008, Huvis/Svet (T-221/05, EU:T:2008:258, točka 73).

31 — Glej v tem smislu v zvezi s členom 1 osnovne uredbe sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Watheleta v zadevi Portmeirion Group (C-232/14, EU:C:2015:583, točka 73). Glej tudi sodbo z dne 17. marca 2016, Portmeirion Group (C-232/14, EU:C:2016:180, točka 40 in naslednje).

32 — Glej v tem smislu sodbi z dne 10. novembra 2011, X in X BV (C-319/10 in C-320/10, neobjavljena, EU:C:2011:720, točka 37 in navedena sodna praksa), ter z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma (C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točka 96). Sodišče je namreč menilo, da priporočil ali sklepov DSB, s katerimi je ugotovljeno neupoštevanje pravil STO, načeloma, in ne glede na z njimi povezano pravno opredelitev, ni mogoče bistveno razlikovati od pravil materialnega prava, v katerih se odražajo obveznosti članice v okviru STO.

33 — Sodba z dne 10. novembra 2011, X in X BV (C-319/10 in C-320/10, neobjavljena, EU:C:2011:720, točki 44 in 45 ter navedena sodna praksa). V zvezi s tem glej na primer sodbo z dne 17. marca 2016, Portmeirion Group (C-232/14, EU:C:2016:180, točka 43).

40. V zvezi s poročiloma z dne 28. julija 2011, navedenima v točki 7 teh sklepnih predlogov, ki ju je sprejel DSB v sporu „Evropske skupnosti – Dokončni protidampinški ukrepi za nekatere pritrdilne elemente iz železa ali jekla iz Kitajske“, v obravnavani zadevi iz besedila sporne uredbe izhaja, da sta instituciji navedeno uredbo [34] sprejeli, da bi „se […] upoštevale ugotovitve iz [teh] poročil v zvezi z […] [U]redbo [št. 91/2009]“ in z namenom „popraviti vidike […] [U]redbe [št. 91/2009], za katere je DSB v [teh] poročilih ugotovil, da so neskladni“ [35].

41. V teh okoliščinah je glede na izrecne napotitve na navedeni poročili in izražen namen, da se v sporni uredbi upoštevajo ugotovitve iz teh poročil, treba šteti, da sta instituciji v tem posebnem primeru s sprejetjem navedene uredbe nameravali izvršiti ugotovitve iz navedenih poročil v pravnem redu Unije. Iz tega izhaja, da mora sodišče Unije o zakonitosti sporne uredbe presoditi z vidika teh poročil, če se to izkaže za potrebno.

42. Nasprotno pa je treba, glede poročil DSB, sprejetih 12. februarja 2016 na podlagi člena 21(5) dogovora o pravilih in postopkih za reševanje sporov, ki sta navedeni v točki 18 teh sklepnih predlogov, najprej ugotoviti, da sta bili sprejeti po sprejetju sporne uredbe in po izreku izpodbijane sodbe. [36] Poleg tega je Komisija, kot sem navedel v točki 19 teh sklepnih predlogov, na podlagi Uredbe 2015/476 sprejela Izvedbeno uredbo 2016/278, v kateri je menila, da je na podlagi ugotovitev iz navedenih poročil primerno razveljaviti protidampinške ukrepe, uvedene s sporno uredbo. [37] Vendar iz člena 2 Izvedbene uredbe 2016/278 izhaja, da je razveljavitev teh ukrepov začela učinkovati od datuma začetka njene veljavnosti in ne more služiti kot podlaga za povračilo dajatev, ki so bile pobrane pred tem datumom. V takih okoliščinah torej Unija s tem, ko je izključila povračilo dajatev, plačanih na podlagi sporne uredbe, ni nameravala izvršiti posebne obveznosti, ki jo je prevzela v okviru STO. [38] Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da v obravnavani zadevi o zakonitosti sporne uredbe – in še toliko manj izpodbijane sodbe – ne bi bilo mogoče presojati na podlagi navedenih poročil DSB.

43. Nazadnje, glede preostalih poročil DSB, na katera so se sklicevale stranke, je treba ugotoviti, da instituciji nista nameravali prevzeti nobene posebne obveznosti v zvezi s sporno uredbo na podlagi navedenih poročil. V teh okoliščinah in ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 39 teh sklepnih predlogov, so lahko ta poročila kvečjemu elementi, ki jih lahko Sodišče uporabi za razlago določb zadevnega protidampinškega sporazuma.

C – *Prvi pritožbeni razlog: izključitev nekaterih izvoznih transakcij, ki se nanašajo na zadevni izdelek, iz izračuna stopnje dampinga*

44. Prvi pritožbeni razlog se nanaša na razlogovanje iz točk od 29 do 90 izpodbijane sodbe. Zadeva kršitev člena 2(10) in (11) osnovne uredbe ter členov 2.4 in 2.4.2 protidampinškega sporazuma. Z njim pritožnici Splošnemu sodišču v bistvu očitata, da ni grajalo institucij, ker sta stopnje dampinga določili tako, da sta iz primerjave z normalno vrednostjo izločili nekatere izvozne transakcije, in sicer tiste, ki se nanašajo na vrste zadevnega izdelka, za katere pri indijskem proizvajalcu ni bilo ujemajočega se izdelka.

34 — Sporna uredba je bila sprejeta na podlagi Uredbe št. 1515/2001 (glej opombo 9 teh sklepnih predlogov).

35 — Glej zlasti sklicevanja in uvodne izjave 2, 3, 6, 7, 9, 10, 12, 22, 23, 110, 112, 117, 125, 127, 128, 130, 132, 135 in 138 sporne uredbe.

36 — Glej v zvezi s tem sodbo z dne 10. novembra 2011, X in X BV (C-319/10 in C-320/10, neobjavljena, EU:C:2011:720, točka 40).

37 — Glej uvodni izjavi 10 in 13 ter člen 1 Uredbe 2016/278.

38 — Glej sodbo z dne 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547, točka 35).

1. Izpodbijana sodba

45. Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi menilo, da člen 2(11) osnovne uredbe v povezavi s členom 2.4.2 protidampinškega sporazuma določa, da instituciji pri določanju stopenj dampinga z normalno vrednostjo primerjata samo tiste transakcije, ki so z njo primerljive. Na podlagi napotitve na določbe o pošteni primerjavi, ki jo vsebujeta navedena člena, naj bi bili instituciji z izvedbo prilagoditev dolžni poskrbeti za to, da so transakcije „kolikor je mogoče“ primerljive. Poleg tega naj zadevna člena ne bi določala, da mora biti primerjava „najbolj poštena“, kar je mogoče, ampak samo, da mora biti „poštena“.[39]

46. Splošno sodišče je v obravnavani zadevi menilo, da je bilo mogoče vse vrste zadevnega izdelka izenačiti s „podobnim“ izdelkom in jih je bilo torej mogoče šteti za primerljive. To pa ni samodejno držalo za cene nekaterih vrst zadevnega izdelka, tj. cene izdelkov, ki so jih izvažali kitajski proizvajalci izvozniki in ki jih indijski proizvajalec ni proizvajal. Tako naj bi bila zaradi neobstoja prodajne cene za te sicer podobne vrste zadevnega izdelka v Indiji onemogočena izvedba primerjave za te vrste za namene izračuna stopenj dampinga.[40]

47. Splošno sodišče je nato preučilo različne metode, določene z osnovno uredbo, ki naj bi institucijama po potrebi omogočile izračun normalne vrednosti za tiste vrste zadevnega izdelka, za katere pri indijskem proizvajalcu ni bilo ujemajočega se izdelka. Vseeno je menilo, da te metode, tudi če bi bile izvedljive, ne bi zagotavljale bolj poštene primerjave, kot je tista, ki sta jo izvedli instituciji.[41] Zavrnilo je tudi trditve pritožnic v zvezi z reprezentativnostjo stopenj dampinga, izračunanih za vse izvožene vrste zadevnega izdelka.[42] Splošno sodišče je na podlagi te analize sklenilo, da Svet ni storil očitne napake pri presoji, ker je iz izračuna stopnje dampinga izključil izvozne transakcije, povezane s tistimi vrstami zadevnega izdelka, za katere prodajne cene proizvajalca v primerljivi državi niso bile na razpolago.

2. Kratek povzetek trditev strank

48. Prvič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče napačno razlagalo člen 2(11) osnovne uredbe in člen 2.4.2 protidampinškega sporazuma. Ti določbi naj bi bilo treba razlagati tako, da določata, da je treba v primerjavo za namene izračuna stopnje dampinga vključiti celotno izvozno prodajo zadevnega izdelka, kot je opredeljen na začetku preiskave. Ta stopnja bi se namreč morala nanašati na celoten izdelek v preiskavi. Poleg tega naj status države brez tržnega gospodarstva ne bi omogočal odstopanja od pravil glede določitve stopnje dampinga.

49. Drugič, Splošno sodišče naj bi mešalo obveznosti, povezane z izračunom stopnje dampinga, z obveznostmi, povezanimi s pošteno primerjavo. Prvič, Splošno sodišče naj bi pri preučevanju, ali so različne rešitve, ki omogočajo primerjavo vseh izvoznih transakcij, bolj „poštene“ ali ne, omejilo obveznosti, povezane z izračunom stopnje dampinga, na obveznosti, povezane s pošteno primerjavo. Drugič, skladnosti izračuna stopnje dampinga s členom 2(11) osnovne uredbe se ne bi smelo ocenjevati na osnovi pojma „primerljive cene“,[43] ampak bi jo bilo treba oceniti na osnovi pojma „primerljive transakcije“. Pritožnici izpodbijata tudi izraz „kolikor je mogoče“, ki ga je uporabilo Splošno sodišče.[44]

39 — Točke 37, 40 in 61 izpodbijane sodbe.

40 — Točka 63 izpodbijane sodbe.

41 — Točke od 67 do 84 izpodbijane sodbe.

42 — Glej posebej točke od 81 do 83 izpodbijane sodbe.

43 — Pritožnici napotujeta na točko 61 izpodbijane sodbe.

44 — Točka 40 izpodbijane sodbe in točka 45 teh sklepnih predlogov.

50. Tretjič, analiza Splošnega sodišča naj bi bila vsekakor napačna. Po njunem mnenju ne gre za dokazovanje, da je eden od pristopov bolj pošten od drugega, ampak za to, da je uporabljeni pristop skladen s členom 2(11) osnovne uredbe in členom 2.4.2 protidampinškega sporazuma. Upoštevanje teh določb bi morali zagotavljati instituciji, ne pa zadevne stranke. Pojem „reprezentativnost“ naj ne bi bil upošteven, saj ni naveden niti v osnovni uredbi niti v protidampinškem sporazumu. Pritožnici naj bi vsekakor dokazali nereprezentativnost izvoznih transakcij, ki sta jih uporabili instituciji Unije, v delu, ki se nanaša nanju.

51. Instituciji izpodbijata očitke pritožnic. Komisija najprej trdi, da je prvi pritožbeni razlog nedopusten, saj pritožnici prerekata presojo dejstev in ne napačne uporabe prava, in tudi neupošteven. Dalje, po mnenju Komisije naj bi bila z razlago člena 2(11) osnovne uredbe in člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma, kot jo predlagata pritožnici, izkrivljena duh in vsebina člena 2.4 protidampinškega sporazuma, ki naj bi bil „prežet“ z načelom „poštene primerjave“ kot prednostnim načelom. Svet meni, da je v besedilu osnovne uredbe in protidampinškega sporazuma jasno navedeno, da mora zahteva po pošteni primerjavi prevladati nad obveznostjo izračuna stopnje dampinga na podlagi vseh izvoznih transakcij. Po mnenju institucij naj sodne prakse in poročil pritožbenega organa DSB, na katere se sklicujeta pritožnici, ne bi bilo mogoče upoštevati, saj naj bi se nanašali na vprašanje „nastavitve na ničlo“, ki se zelo razlikuje od vprašanja iz obravnavane zadeve. Nasprotno naj bi razlaga člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma, ki jo je podal pritožbeni organ DSB, pokazala, da je izraz „primerljive“ zelo pomemben za zagotavljanje „poštene primerjave“. Poleg tega naj bi iz sodne prakse izhajalo, da je pojem reprezentativnosti mogoče upoštevati.

3. Presoja

52. Ta pritožbeni razlog se nanaša na obseg obveznosti institucij pri ugotavljanju obstoja stopnje dampinga v skladu s členom 2(11) osnovne uredbe.

53. Očitki pritožnic se nanašajo na razlago te določbe v izpodbijani sodbi (navedena v točkah 45 in 46 teh sklepnih predlogov), na podlagi katere je Splošno sodišče v obravnavani zadevi utemeljilo izključitev izvoznih transakcij, povezanih z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka, iz izračuna stopenj dampinga.

54. Najprej je treba poudariti, da v nasprotju s trditvijo Komisije prvi pritožbeni razlog ni niti v celoti nedopusten niti ni neupošteven.

55. Prvič, iz povzetka trditev pritožnic[45] namreč po mojem mnenju očitno izhaja, da ti Splošnemu sodišču očitata, da je napačno uporabilo pravo, ker je domnevno napačno razlagalo določbe osnovne uredbe in protidampinškega sporazuma, ki urejajo izračun stopnje dampinga in pošteno primerjavo. To so dopustna pravna vprašanja v okviru pritožbe.

56. Drugič, pritožbeni razlog ni niti neupošteven, kot trdi Komisija. Če bi namreč Sodišče pri sprejetju tega pritožbenega razloga menilo, da je Splošno sodišče napačno razlagalo zadevne določbe osnovne uredbe in protidampinškega sporazuma, bi bilo v izpodbijani sodbi napačno uporabljeno pravo, kar bi povzročilo njeno razveljavitev.

57. Glede vsebinske analize posameznih očitkov pritožnic je treba najprej opozoriti, da – kot je upravičeno ugotovilo Splošno sodišče – iz ustaljene sodne prakse izhaja, da imata instituciji Unije na področju skupne trgovinske politike in zlasti ukrepov trgovinske zaščite široko diskrecijsko pravico zaradi kompleksnosti gospodarskih, političnih in pravnih razmer, ki jih morata preučiti.[46]

45 — Glej točke od 48 do 50 teh sklepnih predlogov.

46 — Tako mora biti sodni nadzor take presoje omejen na preverjanje, ali so bila postopkovna pravila spoštovana, ali je bilo dejansko stanje, ki se upošteva pri izpodbijani izbiri, pravilno ugotovljeno in ali ne gre za očitno napako pri presoji dejstev ali za zlorabo pooblastil. Glej med drugim sodbo z dne 7. aprila 2016, ArcelorMittal Tubular Products Ostrava in drugi/Svet in Svet/Hubei Xinyegang Steel (C-186/14 P in C-193/14 P, EU:C:2016:209, točka 34 in navedena sodna praksa).

58. Natančneje, iz sodne prakse izhaja, da izvajanje člena 2(11) osnovne uredbe in zlasti izbira med različnimi metodami izračuna stopnje dampinga zahtevata presojo kompleksnih gospodarskih razmer. [47]

59. Čeprav imata instituciji diskrecijsko pravico pri izvajanju člena 2(11) osnovne uredbe, morata to pravico vseeno izvajati v skladu z regulativnim okvirom, vzpostavljenim s to uredbo. V obravnavanem okviru se mi zdita upoštevni dve posebni zahtevi, ki izhajata iz tega regulativnega okvira.

60. Prvič, navesti je treba, da se protidampinški regulativni okvir navezuje na damping izdelka. Sama opredelitev dampinga iz člena 1(2) osnovne uredbe se nanaša na „damping izdelka“. [48]

61. Torej ni naključje, da je eden od prvih ukrepov institucij v okviru protidampinških preiskav opredelitev izdelka, ki je v preiskavi. Namen te opredelitve je pripraviti seznam izdelkov, katerih uvoz v Unijo je predmet protidampinške preiskave in za katere se po tej preiskavi po potrebi uvedejo protidampinške dajatve. [49] Na podlagi te opredelitve se nato določi tudi „podoben izdelek“ iz člena 1(4) osnovne uredbe.

62. Potem ko instituciji opredelita zadevni izdelek, morata ta izdelek med celotno preiskavo dosledno obravnavati v skladu s to opredelitvijo. [50]

63. Iz tega zlasti izhaja, da morata instituciji, ko ugotovita obstoj stopenj dampinga, to storiti za zadevni *izdelek*, kot je opredeljen v okviru preiskave, in, natančneje, za ta izdelek v celoti. [51] Ne moreta najprej na določen način opredeliti izdelka, ki je v preiskavi, in nato izračunati stopenj dampinga na način, ki ni povsem v skladu s to opredelitvijo.

64. To ne pomeni, da instituciji ne smeta zadevnega izdelka razdeliti na vrste ali modele in narediti več primerjav, če ocenita, da je to primerno za ugotavljanje stopenj dampinga. Vendar pa zahteva po dosledni obravnavi izdelka med preiskavo pomeni, da je treba nato upoštevati rezultate vseh teh primerjav in da se stopnje dampinga ugotavljajo za obravnavani izdelek v celoti. [52]

65. Drugič, iz samega besedila člena 2(11) osnovne uredbe izhaja, da za ugotavljanje stopenj dampinga velja zahteva, da morajo te stopnje pokazati celoten obseg dampinga, ki se izvaja. [53]

47 — Glej sodbo z dne 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547, točka 41).

48 — V skladu s tem členom *izdelek* šteje kot dampinški, če je njegova izvozna cena pri izvozu v Unijo manjša kot primerljiva cena podobnega izdelka, ki se pojavlja v običajnem poteku trgovanja, uveljavljenem za državo izvoznico.

49 — Glej v zvezi s tem ustaljeno sodno prakso Splošnega sodišča, navedeno v točki 46 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca M. Watheleta v zadevi Portmeirion Group (C-232/14, EU:C:2015:583).

50 — Glej v zvezi s tem, glede člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma, točko 53 poročila pritožbenega organa STO z dne 1. marca 2001 z naslovom „Communautés européennes – Droits antidumping sur les importations de linge de lit en coton en provenance d'Inde“ („Evropske skupnosti – Protidampinške dajatve na uvoz bombažnega posteljnega perila s poreklom iz Indije“) (DS141/AB/R).

51 — Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Légerja v zadevi Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2006:236, točki 159 in 163). To izhaja tudi iz samega besedila opredelitve stopnje dampinga, ki je v skladu s členom 2(12) osnovne uredbe znesek, za katerega normalna vrednost presega izvozno ceno. Izvozna cena je v členu 2(8) opredeljena kot cena, ki se je plačala ali se plačuje za *izdelek*, ko se ta izvozi v Unijo. Poleg tega se pritožbeni organ STO v več poročilih pri razlagi člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma sklicuje na zahtevo, da je treba obravnavati zadevni izdelek v celoti. V zvezi s tem glej na primer točki 51 in 53 poročila pritožbenega organa STO z dne 1. marca 2001 z naslovom „Communautés européennes – Droits antidumping sur les importations de linge de lit en coton en provenance d'Inde“ („Evropske skupnosti – Protidampinške dajatve na uvoz bombažnega posteljnega perila s poreklom iz Indije“) (DS141/AB/R) ter točki 98 in 99 poročila pritožbenega organa STO z dne 11. avgusta 2004 z naslovom „États-Unis – Détermination finale de l'existence d'un dumping concernant certains bois d'œuvre résineux en provenance du Canada“ („Združene države – Dokončna ugotovitev dampinga za določene vrste gradbenega lesa iglavcev s poreklom iz Kanade“) (DS264/AB/R).

52 — Glede člena 2.4.2 dampinškega sporazuma glej točke 80, 98 in 99 poročila pritožbenega organa STO z dne 11. avgusta 2004 z naslovom „États-Unis – Détermination finale de l'existence d'un dumping concernant certains bois d'œuvre résineux en provenance du Canada“ („Združene države – Dokončna ugotovitev dampinga za določene vrste gradbenega lesa iglavcev s poreklom iz Kanade“) (DS264/AB/R). V zvezi s tem je treba poudariti, da Sodišče v sodbi z dne 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547), ni podvomilo o dopustnosti uporabe metode več primerjav v pravu Unije.

53 — Iz tega člena namreč izhaja, da morata obe v njem določeni simetrični metodi omogočiti prikaz celotnega obsega dampinga, ki se izvaja, in da smeta instituciji asimetrično metodo uporabiti le, če ni tako (in če se vzorec izvoznih cen znatno razlikuje od kupca do kupca, po regijah ali časovnih obdobjih). V zvezi s tem glej sodbo z dne 9. januarja 2003, Petrotub in Republica/Svet (C-76/00 P, EU:C:2003:4, točka 49), ter točko 73 in naslednje sklepnih predlogov generalnega pravobranilca F. G. Jacobsa v isti zadevi (C-76/00 P, EU:C:2002:253).

66. Tako morata instituciji v okviru izvajanja svoje diskrecijske pravice pri izvajanju člena 2(11) osnovne uredbe uporabljati tiste metode izračuna stopenj dampinga, ki zagotavljajo, da te stopnje, kot so ugotovljene, pokažejo celoten obseg dampinga, ki se izvaja.[54]

67. Vendar razlaga člena 2(11) osnovne uredbe, kakršno priporoča Splošno sodišče v izpodbijani sodbi, po kateri bi lahko instituciji iz izračuna stopnje dampinga izključili izvozne transakcije, povezane z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka, kot je opredeljen v okviru preiskave, hkrati pa tako izračunane stopnje dampinga uporabljata za vse vrste zadevnega izdelka, po mojem mnenju omogoča neupoštevanje obeh zahtev, navedenih v točkah 62 in 63 ter 65 in 66 teh sklepnih predlogov.

68. Prvič, če namreč nekatere vrste zadevnega izdelka niso upoštevane v izračunu stopenj dampinga, se te stopnje izračunajo samo za del zadevnega izdelka, ne pa za celoten izdelek, kot je opredeljen v okviru preiskave.

69. Drugič, če instituciji v izračun stopenj dampinga ne vključita izvoznih transakcij, povezanih z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka, ne moreta niti upoštevati niti oceniti vpliva, ki ga imajo te transakcije na izračun skupnih stopenj dampinga. Iz tega sledi, da te stopnje morda ne morejo pokazati celotnega obsega dampinga, ki se izvaja.

70. Ugotovitev, da instituciji ne smeta izključiti izvoznih transakcij, povezanih z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka, iz izračuna stopenj dampinga, je potrjena tudi, prvič, v besedilu člena 2(11) osnovne uredbe, drugič, v sodni praksi Sodišča in, tretjič, v razlagi člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma v okviru STO.

71. Prvič, v besedilu člena 2(11) osnovne uredbe je namreč izrecno določeno, da se v okviru prve simetrične metode obstoj stopenj dampinga ugotavlja na osnovi primerjave ponderiranega povprečja normalne vrednosti s ponderiranim povprečjem cen *vseh izvoznih transakcij pri izvozu v Unijo*. Taka formulacija dopušča malo možnosti za izključitev izvoznih transakcij, povezanih z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka, iz izračuna stopnje dampinga.

72. Drugič, Sodišče je v sodbi Ikea Wholesale[55] grajalo Svet, ker ni „izračunal skupne stopnje dampinga, ki bi v popolnosti izražala *vse* primerljive *izvozne cene*“[56].

73. Tretjič, pritožbeni organ DSB je pri razlagi člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma izrecno potrdil, da je treba obstoj stopenj dampinga za zadevni izdelek ugotavljati „na osnovi primerjave med ponderiranim povprečjem normalne vrednosti in ponderiranim povprečjem cen vseh primerljivih izvoznih transakcij, tj. *vseh transakcij, povezanih z vsemi modeli ali vrstami izdelka*, ki je v preiskavi“.[57]

74. Navedenim sklicem na besedilo člena 2(11) osnovne uredbe, sodno prakso Sodišča in sklepe pritožbenega organa DSB v primerih, ki so se nanašali na zakonitost t. i. metode „nastavitev na ničlo“,[58] je treba dodati dve pojasnili.

54 — Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Légerja v zadevi Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2006:236, točka 154).

55 — Sodba z dne 27. septembra 2007 (C-351/04, EU:C:2007:547).

56 — Glej sodbo z dne 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547, točka 56). Moj poudarek.

57 — Glej točki 55 in 58 poročila pritožbenega organa STO z dne 1. marca 2001 z naslovom „Communautés européennes – Droits antidumping sur les importations de linge de lit en coton en provenance d'Inde“ („Evropske skupnosti – Protidampinške dajatve na uvoz bombažnega posteljnega perila s poreklom iz Indije“) (DS141/AB/R). Moj poudarek.

58 — Z uporabo metode nastavitev na ničlo sta instituciji pri ugotavljanju skupne stopnje dampinga nastavili na ničlo negativne stopnje dampinga, tj. stopnje, ugotovljene za tiste modele zadevnega izdelka, katerih izvozna cena je višja od normalne vrednosti. Glej v tem smislu sodbo z dne 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547, točki 53 in 54), in točko 88 izpodbijane sodbe.

75. Prvo pojasnilo se nanaša na razlago člena 2(11) osnovne uredbe, ki jo je uporabilo Splošno sodišče. To je namreč navedeni člen razlagalo v povezavi s členom 2.4.2 protidampinškega sporazuma in glede na obveznost izvajanja „poštene primerjave“, ki je določena v členu 2(10) osnovne uredbe in členu 2.4 protidampinškega sporazuma.

76. Po mnenju Splošnega sodišča iz vseh teh določb v bistvu izhaja, da institucijama normalne vrednosti ni treba nujno primerjati s ceno vseh izvoznih transakcij, povezanih z zadevnim izdelkom, ampak jo morata primerjati izključno z vsemi „*transakcijami*, ki so z njo *primerljive*“.[59] Splošno sodišče je menilo, da v obravnavani zadevi izvozne transakcije, povezane s tistimi vrstami zadevnega izdelka, za katere pri indijskem proizvajalcu ni bilo ujemajočega se izdelka in torej *primerljive* (prodajne) *cene*, niso bile *primerljive transakcije*. Ker naj ne bi bilo metode, s katero bi bilo mogoče zagotoviti bolj pošteno primerjavo od tiste, ki sta jo opravili instituciji, naj bi bila torej izključitev teh transakcij iz izračuna stopenj dampinga upravičena.

77. V zvezi s tem je treba vseeno poudariti, prvič, kot je razvidno iz točke 73 teh sklepnih predlogov, da je treba za namene uporabe člena 2.4.2 protidampinškega sporazuma, v povezavi s katerim je Splošno sodišče razlagalo člen 2(11) osnovne uredbe, za „primerljive izvozne transakcije“ šteti vse transakcije v povezavi s posameznimi vrstami zadevnega izdelka.[60] Če je namreč mogoče vse vrste zadevnega izdelka, kot je opredeljen med preiskavo, izenačiti s podobnim izdelkom, zahteva po dosledni obravnavi zadevnega izdelka (in podobnega izdelka) iz točke 62 teh sklepnih predlogov pomeni, da je treba vse te vrste nujno obravnavati kot primerljive in da so torej primerljive tudi vse z njimi povezane transakcije, in to kljub temu, da ni podatkov o cenah nekaterih od teh transakcij.

78. Če instituciji ne razpolagata s podatki o cenah (ali v državi izvoznici ali po potrebi v primerljivi državi) za nekatere vrste zadevnega izdelka, imata dve možnosti: ali zmanjšata obseg opredelitve zadevnega izdelka, tako da te vrste izdelka, za katere ni primerljive cene, izključita iz preiskave,[61] ali pa računsko določita normalno vrednost za te vrste zadevnega izdelka, tako da je pri določitvi stopenj dampinga mogoče upoštevati tudi izvozne transakcije, ki se nanašajo na njih.

79. Drugič, drži sicer, da na podlagi napotitve na člen 2(10) osnovne uredbe v členu 2(11) iste uredbe[62] obveznost izvajanja poštene primerjave vključuje tudi ugotavljanje obstoja stopenj dampinga. Vendar po eni strani to nikakor ne pomeni, da je mogoče to obveznost razlagati tako, da omejuje obseg opredelitve zadevnega izdelka ali obveznost, da se pri ugotavljanju stopenj dampinga upoštevajo *vse* izvozne transakcije v zvezi s tem izdelkom pri izvozu v Unijo.[63] Po drugi strani iz člena2(10) osnovne uredbe nikakor ne izhaja pojem „bolj poštena primerjava od druge“, na katerega Splošno sodišče opira večji del svojega razlogovanja.[64]

80. Drugo pojasnilo se nanaša na dejstvo, da je Splošno sodišče v obravnavanem primeru izrecno izključilo upoštevnost primerov, ki zadevajo metodo „nastavitve na ničlo“.[65]

59 — Glej točko 40 izpodbijane sodbe. Moj poudarek.

60 — Glej navedbo v opombi 57 teh sklepnih predlogov.

61 — Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Légerja v zadevi Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2006:236, točka 168).

62 — Enako tudi člen 2.4.2 protidampinškega sporazuma napotuje na člen 2.4 istega sporazuma.

63 — V zvezi s tem je treba še navesti, da je pritožbeni organ DSB izrecno potrdil, da „primerjava med izvozno ceno in normalno vrednostjo, pri kateri se ustrezno *ne* upoštevajo *vse* primerljive izvozne transakcije […], *ni* ‚poštena primerjava‘ med izvozno ceno in normalno ceno, kot je določena v členu 2.4 in pododstavku 2.4.2“. Glej točko 55 poročila z dne 1. marca 2001 z naslovom „Communautés européennes – Droits antidumping sur les importations de linge de lit en coton en provenance d’Inde“ („Evropske skupnosti – Protidampinške dajatve na uvoz bombažnega posteljnega perila s poreklom iz Indije“) (DS141/AB/R).

64 — Glej v zvezi s tem točko 84 izpodbijane sodbe.

65 — Glej točke od 85 do 89 izpodbijane sodbe.

81. Natančneje, Splošno sodišče je zavrnilo upoštevnost zadeve Ikea Wholesale, v kateri sta instituciji uporabili tako metodo, pri čemer je menilo, da „v obravnavani zadevi ni mogoče šteti, da stopnja dampinga ni bila izračunana na osnovi znatne zastopanosti vrst zadevnega izdelka in da tako ne odraža vseh primerljivih izvoznih cen“.[66] Splošno sodišče je nato menilo, da v obravnavanem primeru v nasprotju s primeri uporabe metode „nastavitve na ničlo“ – pri katerih se pri primerjavi za namene določanja stopenj dampinga ni upoštevala celotna kategorija vrst zadevnega izdelka, za katere je bila ugotovljena negativna stopnja dampinga – ni bilo mogoče šteti, da je imel pristop institucij za posledico povečanje rezultata izračuna stopnje dampinga.[67]

82. Menim, da v obravnavanem primeru ni mogoče v celoti izključiti upoštevnosti sodne prakse in sklepov DSB v zvezi z uporabo metode „nastavitve na ničlo“, kot je to storilo Splošno sodišče. Navedeni primeri in obravnavana zadeva so si močno podobni, saj se namreč vsi nanašajo na neupoštevanje dela izvoznih transakcij, povezanih z zadevnim izdelkom, kot je opredeljen med preiskavo, za namene ugotavljanja stopenj dampinga. V okviru zadev, v katerih se je obravnavala metoda „nastavitve na ničlo“, je šlo za transakcije, pri katerih je bila ob primerjavi njihove cene z normalno vrednostjo ugotovljena negativna stopnja. V obravnavani zadevi gre za transakcije v povezavi s tistimi vrstami izdelka, za katere instituciji nimata podatkov o prodajnih cenah. Razlika med obema vrstama primerov je le, da je bil pri prvonavedenih primerih vpliv zadevnih transakcij na ugotavljanje stopenj dampinga izkrivljen, v obravnavani zadevi pa vpliv teh izvoznih transakcij na navedeno ugotavljanje – zaradi njihove izključitve – preprosto ni bil upoštevan.

83. Vendar ne vidim razloga, zakaj se zaradi take razlike v obravnavani zadevi ne bi upoštevala in se tako ne bi uporabila načela, izražena v teh odločbah glede ugotavljanja stopenj dampinga, še zlasti zahteva, da se pri tem ugotavljanju upoštevajo vse izvozne transakcije, povezane z zadevnim izdelkom.

84. V zvezi s trditvijo o reprezentativnosti stopenj dampinga, kot so izračunane za vse vrste zadevnega izdelka,[68] je treba poudariti, da, čeprav bi bile te stopnje reprezentativne za pet najbolj prodajanih vrst izdelka, kot je ugotovilo Splošno sodišče v točki 81 izpodbijane sodbe, to nikakor ne spremeni dejstva, da instituciji z izključitvijo nekaterih izvoznih transakcij iz izračuna navedenih stopenj nista upoštevali zadevnega izdelka v celoti in navedenih stopenj nista izračunali ob upoštevanju cen vseh izvoznih transakcij pri izvozu tega izdelka v Unijo v skladu s členom 2(11) osnovne uredbe.[69]

85. Poleg tega ni sporno, da v obravnavani zadevi pri izračunu stopenj dampinga ni bilo upoštevanih 38 % oziroma 43 % prodaje obeh pritožnic, tako da je mogoče, prvič, vsaj podvomiti o reprezentativnosti teh stopenj, v delu, v katerem se nanašajo nanju, in, drugič, se vprašati, ali je bila, vsaj glede pritožnic, upoštevana zahteva, navedena v točkah 65 in 66 teh sklepnih predlogov, da mora stopnja dampinga pokazati celoten obseg dampinga, ki se izvaja.[70]

66 — Glej točko 85 izpodbijane sodbe.

67 — Glej točko 88 izpodbijane sodbe.

68 — V zvezi s tem glej tudi točke od 81 do 84 izpodbijane sodbe.

69 — V zvezi s tem v nasprotju s trditvami Komisije menim, da iz besedne zveze „v popolnosti izražala“, ki jo je uporabilo Sodišče v točki 56 sodbe z dne 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547), in je povzeta v točki 72 teh sklepnih predlogov, ni mogoče izpeljati, da bi Sodišče želelo potrditi razlago člena 2(11) osnovne uredbe, s katero naj bi se, v nasprotju z besedilom samega člena, upravičevalo določanje stopnje dampinga, ki bi omogočalo izključitev nekaterih izvoznih transakcij, povezanih z zadevnim izdelkom.

70 — V teh okoliščinah Splošno sodišče ne more omiliti posledic ugotavljanja stopenj dampinga na način, ki ni v skladu s členom 2(11) osnovne uredbe, tako da od pritožnic zahteva, naj potrdita, da „bi bila izračunana stopnja dampinga ob upoštevanju vseh vrst izdelkov bistveno drugačna od tiste, ki je opredeljena v sporni uredbi“ (glej točko 83 izpodbijane sodbe *in fine*). Poleg tega bi bilo v obravnavanem primeru tako okoliščino praktično neizvedljivo dokazati glede na to, da so podatki o računski določitvi normalne vrednosti ostali zaupni (glej točko 117 in naslednje teh sklepnih predlogov). Prav ob upoštevanju navedenega je treba zavrniti tudi trditev o neupoštevnosti prvega pritožbenega razloga, ki temelji na tej točki izpodbijane sodbe in jo je Komisija navedla na obravnavi.

86. Nazadnje, v zvezi z ugotovitvijo Splošnega sodišča iz točke 89 izpodbijane sodbe, da lahko uporaba metode primerljive države povzroči dodatne težave, menim, da nič v členu 2(7)(a) osnovne uredbe niti v ciljih tega člena [71] ne upravičuje razlage te določbe, kot da je z njo omejena obveznost iz člena 2(11) iste uredbe, da se pri ugotavljanju stopnje dampinga upoštevajo vse izvozne transakcije zadevnega izdelka, kot je opredeljen v preiskavi, pri izvozu v Unijo.

87. Glede na vse zgornje ugotovitve in iz pojasnjenih razlogov menim, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da Svet ni storil očitne napake pri presoji s tem, ko je iz izračuna stopnje dampinga izključil izvozne transakcije, povezane z nekaterimi vrstami zadevnega izdelka, ter da torej s sporno uredbo nista kršena niti člen 2(11) osnovne uredbe niti člen 2.4.2 protidampinškega sporazuma. Zato Sodišču predlagam, naj prvi pritožbeni razlog sprejme.

D – *Drugi pritožbeni razlog: zavrnitev izvajanja nekaterih prilagoditev*

88. Drugi pritožbeni razlog, ki je razdeljen na štiri dele, se nanaša na razlogovanje Splošnega sodišča iz točk od 96 do 126 izpodbijane sodbe. Zadeva kršitev člena 2(10) osnovne uredbe, člena 2.4 protidampinškega sporazuma, načela dobrega upravljanja in člena 296 PDEU.

1. Prvi in drugi del drugega pritožbenega razloga: kršitev člena 2(10) osnovne uredbe in člena 2.4 protidampinškega sporazuma z zavrnitvijo zahtev za prilagoditve

89. Pritožnici trdita, da je Splošno sodišče storilo napako, ker ni menilo, da sta instituciji kršili člen 2(10) osnovne uredbe in člen 2.4 protidampinškega sporazuma s tem, ko sta zavrnili njune zahteve za prilagoditve, prvič, zaradi razlik med proizvodnimi stroški in stroški indijskega proizvajalca [72] in, drugič, zaradi razlik v učinkovitosti porabe in produktivnosti [73].

a) Izpodbijana sodba

90. Prvič, glede zahteve za prilagoditve zaradi domnevnih razlik med proizvodnimi stroški sta pritožnici pred Splošnim sodiščem trdili, da sta z analizo podatkov, povezanih z indijskim proizvajalcem, dokazali, da je ta svoje cene sistematično določal tako, da je pokril vse svoje stroške, in da so se posledično vse razlike v stroških odražale v razlikah v ceni. Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi zavrnilo to trditev, pri čemer je navedlo, da je bila Indija obravnavana kot država s tržnim gospodarstvom – česar pritožnici nista izpodbijali – in da sta lahko instituciji upravičeno menili, da indijski proizvajalec, ki na indijskem domačem trgu konkurira številnim drugim proizvajalcem, ne more prosto določiti svojih cen, ampak jih mora obvezno ohraniti na ravni cen indijskega trga. [74] Splošno sodišče je še menilo, da pritožnici v obravnavani zadevi nista dokazali, da so domnevne razlike vplivale na primerljivost cen. [75]

91. Drugič, glede zavrnitve zahtev za prilagoditve zaradi razlik v učinkovitosti porabe in produktivnosti je Splošno sodišče menilo, da pritožnici nista pojasnili, kako te razlike vplivajo na primerljivost med normalno vrednostjo in izvozno ceno. Poleg tega je po eni strani menilo, da bi morali instituciji pri uporabi metode primerljive države upoštevati vse podatke, povezane s to državo, ter ne le cen in stroškov, po drugi strani pa, da se člen 2(10) osnovne uredbe ne bi smeli uporabiti za to, da se

71 — Glej točki 99 in 100 ter sodno prakso, navedeno v opombi 79 teh sklepnih predlogov.

72 — Pritožnici sta se sklicevali zlasti na stroške dostopa do surovin in stroške, povezane z dodatnimi proizvodnimi postopki (samoproizvodnja energije), ki jih uporablja indijski proizvajalec.

73 — Pritožnici sta se sklicevali na razlike v porabi (v količini in ne v vrednosti) surovin, v porabi (v količini in ne v vrednosti) električne energije ter v produktivnosti na zaposlenega med njima in indijskim proizvajalcem.

74 — Točke od 103 do 108 izpodbijane sodbe.

75 — Točka 116 izpodbijane sodbe.

odvzame učinek členu 2(7)(a) iste uredbe.[76] Splošno sodišče je še menilo, da pritožnici nista dokazali, da je ugotovitev Sveta, da so bili proizvodni postopki na Kitajskem na splošno ocenjeni kot primerljivi s postopki indijskih proizvajalcev in da so se domnevne razlike izkazale za zelo majhne, napačna. Poleg tega je še ugotovilo, da pritožnicama ni bila odobrena TGO in da zato ni bilo mogoče uporabiti podatkov, povezanih z njima, v okviru določitve normalne vrednosti.[77]

b) Kratek povzetek trditev strank

92. V okviru prvega dela drugega pritožbenega razloga pritožnici trdita, da glede na dokaze, ki sta jih predložili, ni jasno, zakaj sta lahko instituciji upravičeno izhajali iz načela, da cene indijskega proizvajalca ne morejo odražati višjih stroškov, ki so posledica uvoza surovin in izvajanja dodatnega proizvodnega postopka, samo zato, ker ta proizvajalec konkurira številnim drugim proizvajalcem. Poleg tega naj bi Splošnemu sodišču predložili izjave, ki potrjujejo neposreden učinek stroškov na cene tudi na trgu Unije, za katerega je prav tako značilen obstoj konkurence.

93. Pritožnici v okviru drugega dela drugega pritožbenega razloga trdita, da iz člena 2(7)(a) osnovne uredbe ne izhaja, da bi morala zahteva po pošteni primerjavi ali ugotavljanje stopnje dampinga temeljiti na vseh podatkih, povezanih s primerljivo državo. Obstajalo naj ne bi nobeno odstopanje od določb člena 2(10) osnovne uredbe za primer držav brez tržnega gospodarstva. Napačna naj bi bila trditev, da bi bila metoda primerljive države brez učinka, če bi bilo dovoljeno izvajati prilagoditve. Upoštevanje prilagoditev, povezanih z razlikami v učinkovitosti in produktivnosti, naj ne bi bilo v nasprotju s ciljem metode primerljive države, saj naj manjša poraba surovin in električne energije ter učinkovitost delovne sile ne bi imele nikakršne povezave niti s cenami in stroški teh elementov niti s tržnimi silami.

94. Instituciji zavračata trditve pritožnic.

c) Presoja

95. V obeh obravnavanih delih se postavlja vprašanje odnosa med, prvič, določbo člena 2(7)(a)osnovne uredbe, ki zadeva določitev normalne vrednosti v primeru uvoza iz držav brez tržnega gospodarstva, in, drugič, določbo člena 2(10) iste uredbe, ki v okviru obveznosti izvajanja poštene primerjave med normalno vrednostjo in izvozno ceno določa zahtevo po izvajanju prilagoditev, kadar je to potrebno.

96. Prvič, v zvezi s tem je treba poudariti, da se v skladu s členom 2(10) osnovne uredbe, kadar normalna vrednost in izvozna cena ne temeljita na primerljivi osnovi, v obliki prilagoditev v vsakem primeru ustrezno upoštevajo razlike v dejavnikih, za katere se ugotovi in dokaže, da vplivajo na cene in s tem na primerljivost cen.

97. V skladu s sodno prakso Sodišča mora stranka, ki na podlagi člena 2(10) osnovne uredbe zahteva prilagoditve, katerih namen je doseči primerljivost normalne vrednosti in izvozne cene zaradi določanja stopnje dampinga, predložiti dokaz, da je njena zahteva upravičena. Če torej proizvajalec zahteva, naj se opravi prilagoditev normalne vrednosti, načeloma navzdol, mora navesti in dokazati, da so pogoji za odobritev take prilagoditve izpolnjeni.[78]

76 — Točka 110 izpodbijane sodbe.

77 — Točka 111 izpodbijane sodbe in točka 103 sporne uredbe.

78 — Sodba z dne 16. februarja 2012, Svet in Komisija/Interpipe Niko Tube in Interpipe NTRP (C-191/09 P in C-200/09 P, EU:C:2012:78, točki 58 in 61 ter navedena sodna praksa).

98. Drugič, treba je še opozoriti, da se v skladu s členom 2(7)(a) osnovne uredbe pri uvozu iz držav brez tržnega gospodarstva, z odstopanjem od pravil, določenih v odstavkih od 1 do 6 istega člena, normalna vrednost načeloma določi na podlagi cene ali računsko določene vrednosti v tretji državi s tržnim gospodarstvom.

99. Sodišče je menilo, da je namen te določbe preprečiti upoštevanje cen in stroškov iz države, ki nima tržnega gospodarstva, ker tam ti dejavniki niso običajna posledica delovanja tržnih sil.[79]

100. Glede odnosov med tema določbama je treba opozoriti, da nič v osnovni uredbi ne kaže na to, da bi bilo v členu 2(7)(a) te uredbe določeno splošno odstopanje od zahteve po izvajanju prilagoditev v skladu s členom 2(10) iste uredbe. Vendar menim, da je treba v primeru, ko so zahteve za prilagoditev normalne vrednosti vložene na podlagi zadnjenavedenega člena v preiskavi, v kateri je normalna vrednost določena v skladu s predpisi v zvezi z uvozom iz držav brez tržnega gospodarstva, člen 2(10) osnovne uredbe razlagati ob upoštevanju in v okviru člena 2(7)(a) iste uredbe.

101. Instituciji morata tako v primeru, kakršen je tisti iz obravnavane zadeve, ko normalno vrednost določita z metodo primerljive države v skladu s členom 2(10) osnovne uredbe, *praviloma* v obliki prilagoditev upoštevati razlike v dejavnikih, katerih upoštevanje se zahteva in za katere se dokaže, da vplivajo na cene in s tem na primerljivost cen.

102. Vendar zahteva po tem, da se člen 2(10) osnovne uredbe razlaga v povezavi s členom 2(7)(a) iste uredbe, pomeni, da v takem primeru – da se zadnjenavedeni določbi ne odvzame polni učinek – od institucij ni mogoče zahtevati, da izvajata prilagoditve ob upoštevanju dejavnikov, ki niso neposredno ali posredno običajen rezultat tržnih sil.

103. Iz navedenega po mojem mnenju izhaja, da se gospodarski subjekt, ki mu ni bila odobrena TGO, pri vložitvi zahteve za prilagoditve normalne vrednosti ne more sklicevati na razlike v dejavnikih, povezanih z njegovo strukturo stroškov ali proizvodno dejavnostjo.[80] Tako na strukturo stroškov kot na proizvodno dejavnost podjetja, ki ne posluje v razmerah tržnega gospodarstva, namreč skoraj gotovo bolj ali manj neposredno vplivajo dejavniki, ki niso običajen rezultat tržnih sil.

104. Prvič, glede zahtev za prilagoditve zaradi domnevnih razlik med proizvodnimi stroški je treba v obravnavani zadevi najprej navesti, da pritožnici s svojimi trditvami v bistvu izpodbijata ugotovitve Splošnega sodišča glede različnih elementov, ki sta jih predložili v upravnem postopku, in sicer analize podatkov v zvezi z indijskim proizvajalcem in različnih izjav o trgu Unije. S tem se v bistvu izpodbija presoja dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče, kar razen v primeru izkrivljanja teh dokazov ni pravno vprašanje, ki je kot tako predmet nadzora Sodišča.[81]

105. Poleg tega pritožnici s tem, ko sta se sklicevali na dokaze, predložene Splošnemu sodišču, dejansko nista izpodbijali temeljnega razloga, zaradi katerega je Splošno sodišče zavrnilo njun očitek, in sicer da indijski proizvajalec deluje na konkurenčnem trgu, zato njegovo svobodo pri določanju cen njegovih izdelkov omejuje konkurenca,[82] in da tako ni bilo potrjeno, da bi se lahko v cenah tega proizvajalca samodejno odražali morebitni višji proizvodni stroški.

79 — Sodba z dne 10. septembra 2015, Fliesen-Zentrum Deutschland (C-687/13, EU:C:2015:573, točka 48 in navedena sodna praksa).

80 — Splošno sodišče je to načelo v bistvu uporabilo v točki 111 izpodbijane sodbe *in fine*.

81 — Glej med drugim sodbo z dne 16. februarja 2012, Svet in Komisija/Interpipe Niko Tube in Interpipe NTRP (C-191/09 P in C-200/09 P, EU:C:2012:78, točki 64 in 65 ter navedena sodna praksa).

82 — Glede upoštevanja vpliva konkurence na določanje cen v okviru protidampinške analize v zvezi z analizo, ki temelji na metodi primerljive države, glej sodbo z dne 10. septembra 2015, Fliesen-Zentrum Deutschland (C-687/13, EU:C:2015:573, točke od 57 do 59).

106. Vsekakor pa ob upoštevanju ugotovitev iz točk 102 in 103 teh sklepnih predlogov v primeru, kot je tisti iz obravnavane zadeve, ni mogoče ugoditi zahtevam za prilagoditve, ki jih vložijo podjetja, kot sta pritožnici, in se nanašajo na domnevne razlike med njihovimi proizvodnimi stroški in proizvodnimi stroški proizvajalca iz primerljive države. Naj v zvezi s tem opozorim, da pritožnici nista izpodbijali ugotovitve iz uvodne izjave 103 sporne uredbe, v skladu s katero glede na to, da jima ni bila odobrena TGO, „[njune] strukture stroškov ni mogoče obravnavati, kot da odraža tržne vrednosti, ki se lahko uporabijo kot podlaga za prilagoditve“.

107. Drugič, glede zahtev za prilagoditve zaradi razlik v učinkovitosti porabe in produktivnosti menim, da produktivnost in učinkovitost porabe sicer nista stroška v pravem pomenu besede, vendar sta kljub temu odvisni od več dejavnikov, ki vplivajo na proizvodno dejavnost in za katere je mogoče razumno domnevati, da so vsaj posredno pod vplivom dejavnikov, ki niso običajen rezultat tržnih sil.

108. Iz tega izhaja, da se podjetje, ki mu ni bila odobrena TGO, pri vložitvi zahteve za prilagoditve normalne vrednosti ne more sklicevati na razlike v produktivnosti in učinkovitosti, če je normalna vrednost določena na podlagi metode primerljive države.

109. Iz tega sledi, da Splošno sodišče ni storilo napake, ko je zavrnilo očitek pritožnic glede odločitve institucij, da v obravnavani zadevi ne upoštevata zadevnih prilagoditev, zato je treba prvi in drugi del drugega pritožbenega razloga zavrniti.

2. Tretji del drugega pritožbenega razloga: informacije, potrebne za vložitev zahteve za prilagoditve, in nerazumno dokazno breme

110. V tretjem delu drugega pritožbenega razloga pritožnici Splošnemu sodišču očitata, da je kršilo člen 2(10) osnovne uredbe, člen 2.4 protidampinškega sporazuma in načelo dobrega upravljanja.

111. Napotujeta na točko 112 izpodbijane sodbe, v kateri je Splošno sodišče zavrnilo njun očitek, ki se je nanašal na to, da sta instituciji kršili obveznost, da sporočita, katere informacije so potrebne za vložitev zahteve za prilagoditve, in da pritožnicama ne naložita nerazumnega dokaznega bremena.

112. Pritožnici trdita, da dejstvo, da sta lahko razumeli razloge za zavrnitev njunih zahtev za prilagoditev, ki ga je izpostavilo Splošno sodišče, ne vpliva na vprašanje, ali jima je bilo naloženo nerazumno dokazno breme. Poleg tega naj bi instituciji po eni strani vse informacije, povezane s podatki proizvajalca iz primerljive države, šteli za zaupne, po drugi strani pa naj bi od pritožnic zahtevali, naj dokažeta, da je indijski proizvajalec v svojih cenah upošteval domnevne razlike. Takemu dokaznemu bremenu naj bi bilo brez dostopa do podatkov indijskega proizvajalca nemogoče zadostiti.

113. V tem delu pritožbenega razloga se postavlja vprašanje uskladitve dveh zahtev, ki si v nekaterih okoliščinah lahko nasprotujeta. Na eni strani je zahteva po ohranjanju zaupnosti podatkov podjetij, ki privolijo v sodelovanje z institucijama v okviru protidampinških preiskav. Taka zahteva je posebej pomembna v tistih primerih uporabe metode primerljive države, v katerih se instituciji praviloma opirata na podatke, ki jih predložijo podjetja iz primerljive države, ki sodelujejo v preiskavi. Neupoštevanje te zahteve bi namreč lahko resno ogrozilo možnost izvajanja takih preiskav. Vendar taki zahtevi na drugi strani nasprotuje zahteva, da se udeležencem, ki vložijo zahteve za prilagoditve v skladu s členom 2(10) osnovne uredbe, vendarle omogoči, da razpolagajo z informacijami, ki jih potrebujejo za utemeljitev svojih zahtev.[83]

114. V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da je v členu 2.4 protidampinškega sporazuma pojasnjeno, da „[o]blasti sporočijo določenim udeležencem, kateri podatki so potrebni, da se zagotovi pravična primerjava, in ne smejo povzročati nerazumnega dokaznega bremena za te udeležence“.

83 — Glej točki 96 in 97 in sodno prakso v opombi 78 teh sklepnih predlogov.

115. Pritožbeni organ DSB je v poročilu z dne 28. julija 2011, navedenem v točkah 7, 40 in 41 teh sklepnih predlogov, v zvezi s sporom „Evropske skupnosti – Dokončni protidampinški ukrepi za nekatere pritrdilne elemente iz železa ali jekla iz Kitajske“ pojasnil, da je v tem členu določeno, da morajo organi, ki so zadolženi za preiskavo, udeležencem sporočiti, katere informacije morajo vsebovati zahteve za prilagoditve, da bodo ti lahko predložili take zahteve. [84]

116. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da zgoraj navedeni zahtevi, ki sta izrecno določeni v členu 2.4 protidampinškega sporazuma, nista izrecno povzeti v besedilu člena 2(10) osnovne uredbe. Vendar kljub temu menim, da izhajata iz razlage tega člena, opravljene v povezavi s členom 2.4 protidampinškega sporazuma, in da sta vsekakor povezani z načelom dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. [85]

117. Drugače kot pri običajni protidampinški preiskavi pa se pri preiskavi, pri kateri se normalna vrednost določi na osnovi cen proizvajalca iz primerljive države, podatki v zvezi s to vrednostjo pridobijo pri tretjem viru in se nanašajo na državo, ki ni država proizvajalcev izvoznikov, ki so v preiskavi. Ker ti proizvajalci izvozniki nimajo dostopa do teh podatkov, težko razpolagajo z informacijami, ki jih potrebujejo za to, da lahko ugotovijo, katere prilagoditve lahko zahtevajo pri institucijah, da se upoštevajo morebitne razlike, ki vplivajo na primerljivost cen med izvoženimi izdelki in izdelki, ki jih proizvajalec iz primerljive države proda na domačem trgu.

118. V podobnem primeru morata torej instituciji proizvajalcem izvoznikom, ki so predmet preiskave, zagotoviti dovolj informacij, da lahko vložijo zahteve za prilagoditve.

119. V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da je presoja vprašanja, katere posebne podatke je treba konkretno deliti z navedenimi proizvajalci izvozniki, odvisna od analize, ki jo je treba opraviti za posamezne primere ob upoštevanju posebnih okoliščin vsake preiskave. Drugič, instituciji morata te podatke zagotoviti tako, da upoštevata zahtevo po ohranjanju zaupnosti podatkov podjetij, ki so privolila v sodelovanje v zadevni preiskavi, zlasti proizvajalcev v primerljivi državi, če je potrebno.

120. Vendar so v obravnavani zadevi očitno *vse* informacije za določanje normalne vrednosti na osnovi podatkov v zvezi z indijskim proizvajalcem za proizvajalce izvoznike, ki so bili predmet preiskave, ostale zaupne. [86] V podobnih okoliščinah je, kot trdita pritožnici, „dokazovanje, da so domnevne razlike vplivale na primerljivost cen“, [87] dejansko težka, če ne nemogoča naloga.

121. V teh okoliščinah menim, da bi bilo treba tretji del drugega pritožbenega razloga sprejeti.

122. Vendar naj že zdaj opozorim, da čeprav bi Sodišče na podlagi zgornjih ugotovitev moralo ugotoviti, da je Splošno sodišče v obravnavani zadevi s tem, ko ni ugotovilo, da sta instituciji kršili obveznost, da sporočita, katere informacije so potrebne, in da proizvajalcem izvoznikom, ki so v preiskavi, ne naložita nerazumnega dokaznega bremena, kršilo člen 2(10) osnovne uredbe, to ne more vplivati na zavrnitev zahtev za prilagoditve, ki sta jih vložili pritožnici, v sporni uredbi. Kot namreč izhaja iz ugotovitev, ki sem jih navedel v okviru analize prvega in drugega dela tega pritožbenega razloga, prilagoditev, ki sta jih zahtevali pritožnici, zaradi njihove povezave s strukturo stroškov in proizvodno dejavnostjo, nikakor ne morejo zahtevati podjetja, kot sta pritožnici, ki jim ni bila odobrena tržnogospodarska obravnava. [88]

84 — Točka 489 poročila pritožbenega organa, naslovljenega *„ES – Pritrdilni elementi (Kitajska)“*.

85 — Glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2008, Huvis/Svet (T-221/05, neobjavljena, EU:T:2008:258, točka 77).

86 — Glej točko 112 izpodbijane sodbe. Te okoliščine instituciji nista izpodbijali.

87 — Glej točko 116 izpodbijane sodbe.

88 — V zvezi s tem je treba še navesti, da pritožnici nista trdili, da jima je bila, ker nista imeli dostopa do informacij za določanje normalne vrednosti na podlagi podatkov indijskega proizvajalca, onemogočena vložitev zahteve za druge vrste prilagoditve.

3. Četrti del drugega pritožbenega razloga: kršitev člena 296 PDEU

123. V četrtem delu drugega pritožbenega razloga pritožnici trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 120 do 124 izpodbijane sodbe storilo napako, ker je menilo, da sta instituciji v sporni uredbi upoštevali obveznost obrazložitve, ki jima je naložena. Splošno sodišče naj v svoji oceni zahtevane stopnje natančnosti za obrazložitev ne bi upoštevalo okvira, v katerega se umešča sporna uredba, tj. uporabe metode primerljive države in nedostopnosti podatkov v zvezi z indijskim proizvajalcem. Splošno sodišče naj prav tako ne bi dovolj upoštevalo izmenjav med pritožnicama in institucijama med upravnim postopkom, tj. izmenjav, med katerimi naj bi prvonavedeni od drugonavedenih zahtevali natančnejša pojasnila. V teh okoliščinah naj bi bili instituciji dolžni dovolj natančno pojasniti razloge, iz katerih pritožnici s predloženimi trditvami in dokazi nista zadostili dokaznemu bremenu, ki jima je bilo naloženo.

124. V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora biti v skladu s sodno prakso Sodišča obrazložitev, ki je zahtevana v členu 296 PDEU, prilagojena vrsti obravnavanega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko zadevne osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor. To zahtevo je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino akta, lastnosti podanih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ne zahteva se, da so v obrazložitvi navedene vse upoštevne dejanske ali pravne okoliščine, saj je treba vprašanje, ali obrazložitev akta ustreza zahtevam člena 296 PDEU, presojati ne le glede na besedilo akta, ampak tudi glede na okoliščine in celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje.[89]

125. V obravnavani zadevi pritožnici s tem, ko Splošnemu sodišču očitata, da ni dovolj upoštevalo izmenjav med upravnim postopkom, izpodbijata presojo dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče, to pa – kot sem navedel v točki 104 teh sklepnih predlogov – v pritožbenem postopku ni dopustno.[90]

126. Glede trditve, ki se nanaša na neupoštevanje uporabe metode primerljive države, je treba opozoriti, da je iz analize uvodnih izjav 41 in 103 sporne uredbe, ki sta povzeti v točki 99 izpodbijane sodbe, nedvoumno razvidno, da je mogoče, da je Svet upošteval to okoliščino v obrazložitvi, zakaj je po njegovem mnenju treba zavrniti zahteve za prilagoditve, ki sta jih vložili pritožnici. V teh okoliščinah Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da ni grajalo obrazložitve sporne uredbe iz tega razloga. Glede trditve, ki se nanaša na nedostopnost podatkov v zvezi z indijskim proizvajalcem, ta element nikakor ne vpliva na dolžnost obrazložitve, ki je naložena institucijama, vsekakor pa morebitna podrobnejša obrazložitev ne bi mogla omiliti posledic nedostopnosti informacij, potrebnih za vložitev zahteve za prilagoditve.

127. Zato menim, da je treba četrti del drugega pritožbenega razloga prav tako zavrniti.

128. Skratka, iz točk 87 in 121 teh sklepnih predlogov izhaja, da je treba po mojem mnenju ugoditi pritožbi, ki sta jo pritožnici vložili v zadevi C-376/15 P, in izpodbijano sodbo razveljaviti.

VI – **Tožba pred Splošnim sodiščem**

129. V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko to ob morebitni razveljavitvi odločitve Splošnega sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje. Menim, da je v obravnavanem primeru tako.

89 — Glej sodbo z dne 10. septembra 2015, Fliesen-Zentrum Deutschland (C-687/13, EU:C:2015:573, točki 75 in 76 ter navedena sodna praksa).

90 — Glej sodno prakso, navedeno v opombi 81 teh sklepnih predlogov.

130. Iz ugotovitev iz točk od 52 do 87 teh sklepnih predlogov namreč izhaja, da je Svet s tem, ko je v sporni uredbi iz izračuna stopnje dampinga izključil tiste vrste izdelkov, ki jih proizvajata in izvažata pritožnici, za katere prodajne cene proizvajalca v primerljivi državi niso bile na razpolago, kršil člen 2(11) osnovne uredbe in člen 2.4.2 protidampinškega sporazuma.

131. V teh okoliščinah menim, da je treba sporno uredbo razglasiti za nično v delu, v katerem se nanaša na pritožnici.

VII – **Stroški**

132. Če se bo Sodišče strinjalo z mojo presojo, je Svet tisti, ki v zadevi C-376/15 P s svojimi predlogi ni uspel. V teh okoliščinah in ker sta pritožnici predlagali, naj se Svetu v skladu s členom 138(1) ter členom 184(1), (2) in (4) Poslovnika naloži plačilo stroškov, Sodišču predlagam, naj mu naloži plačilo stroškov, ki sta jih priglasili pritožnici na prvi stopnji in v pritožbenem postopku v zadevi C-376/15 P, Komisija pa naj nosi svoje stroške v zvezi s to zadevo.

133. Ker je treba pritožbo v zadevi C-377/15 P zavreči kot nedopustno, morata, nasprotno, stroške v zvezi s to zadevo nositi pritožnici.

VIII – **Predlog**

134. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj odloči:

1. Pritožba v zadevi C-377/15 P se zavrže kot nedopustna.

2. Sodba Splošnega sodišča Evropske unije z dne 29. aprila 2015, Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener/Svet (T-558/12 in T-559/12, EU:T:2015:237), se razveljavi.

3. Izvedbena uredba Sveta (EU) št. 924/2012 z dne 4. oktobra 2012 o spremembi Uredbe (ES) št. 91/2009 se razglasi za nično v delu, v katerem se nanaša na družbi Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener Co. Ltd.

4. Svetu Evropske unije se naloži plačilo stroškov, ki sta jih priglasili družbi Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener Co. Ltd v zadevi C-376/15 P, in stroškov postopka pred Splošnim sodiščem.

5. Evropska komisija nosi svoje stroške v zvezi z zadevo C-376/15 P.

6. Družbi Changshu City Standard Parts Factory in Ningbo Jinding Fastener Co. Ltd nosita stroške v zvezi z zadevo C-377/15 P.